

Конспект уроку № 184

Кавова культура України

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode184

Вступ

Привіт-привіт! Це Анна і ще один епізод подкасту «Уроки української» — це подкаст для всіх, хто вивчає і любить українську мову.

І сьогодні у нас **завершальний** епізод **серії** про українську їжу та гастрономію. На **завершення** я подаю вам каву.

Кава — це велика частина сучасної української культури, це те, що набуло величезної **популярності** буквально за останні десять років.

Отже, погляньмо сьогодні, як саме українці люблять пити каву і чому. Готові починати?

завершальний — concluding, final

серія — series

завершення — conclusion

популярність — popularity

Основна частина

У Сполучених Штатах **виділяють** так звані «хвилі» **споживання** кави.

Перша хвиля — це поява кавових **брендів**, наприклад, «Нескафе» — цей бренд був також дуже популярний в Україні. Друга хвиля кавової культури — це коли виникли **кав'ярні** як місця, де люди можуть випити кави, але також **поспілкуватись** із друзями, **відпочити**. У таких кав'ярнях почали частіше готувати каву в італійському стилі — на основі **еспресо**.

І третя хвиля пов'язана з розумінням того, звідки до нас прийшли **кавові зерна**, чи була кава **вирощена** на **екологічних фермах**, який це **сорт** кави. А також дуже важливо стало використовувати **свіжообсмажену** каву.

виділяти — to distinguish

хвиля — wave

споживання — consumption

бренд — brand

кав'ярня — coffee house

поспілкуватись — to communicate

відпочити — to rest

еспресо — espresso

кавові зерна — coffee beans

вирощений — grown

екологічна ферма — organic farm

сорт — kind, sort

свіжообсмажений — freshly roasted

Свіжообсмажена кава або кава свіжого обсмаження — це зерна кави, які смажать **незадовго перед** тим, як її готувати.

Зараз в Україні якраз можна **спостерігати** такий бум кав'ярень так званої третьої хвилі.

Але що ж була раніше? Насправді історія кави в Україні сягає далеких часів. Насамперед тому, що Україна здавна мала зв'язки зі східними країнами і також з **Туреччиною**. Тому можна **припускати**, що деякі **козаки**, особливо заможні, багаті люди в той час пили каву.

Зокрема, в **історичних** документах можна знайти інформацію, що **гетьмани** Богдан Хмельницький та Іван Виговський отримували часто каву як **подарунок**, і вони любили її пити. Це було XVII **століття**, а далі каву в Україні переважно пили тільки в багатих **родинах**. Наприклад, в українській літературі XIX століття можна знайти інформацію про те, як каву п'ють саме заможні люди, багаті, щоб показати свій **статус**.

Так само і за часів Радянського Союзу: тоді кава була **дефіцитним товаром**, його було важко купити, а якщо і можна було, то кава була не дуже смачна.

Ну а в дев'яностих роках починається якраз ось ця перша хвиля кавової культури. Тоді в Україну починають **масово** імпортувати каву відомі бренди, такі як «Нескафе» або «Массоффе». Це була переважно **розчинна кава**, тобто така, яку ми швидко **розчиняємо** у воді, швидка кава.

Розчинна кава бадьорить, дає багато енергії, тому що вона переважно містить зерна **робусти**. Вони якраз і роблять людину **бадьорою, енергійною**. Пам'ятаю, дуже такою популярною була кава 3 в 1 в **стіках**. Це було або нескафе 3 в 1 або так зване «маккофе».

Цей **термін** став навіть **загальний**. Навіть пам'ятаю, в **електричці** продавали різні **напої** і казали: кава, чай, маккофе. Тобто це був як один із напоїв. Так от, ось це маккофе містить в собі цукор, **сухі вершки** і власне каву — розчинну каву. Цей пакетик **висипали** в чашку і **розводили кип'ятком**. Виходив такий дуже солодкий напій, який важко порівняти з кавою, але його якраз і любили через те, що він був простий і солодкий. Зараз я б вже не наважилась випити таку каву.

Ну а **наприкінці** дев'яностих років в Україні, особливо у великих містах, починають **з'являтися** перші кав'ярні, які вже **звертають** важливу **увагу на** зерна, на те, щоб кава була **зварена** на основі зерна **арабіки** — це більш **ніжна** і **корисніша** кава, ніж робуста.

Тоді каву почали готувати в кав'ярнях італійським методом, а саме в **еспресо-машині**. Тоді і почали бути популярними такі види

незадовго перед — shortly before

спостерігати — to observe

Туреччина — Turkey

припускати — to suppose, to assume

козаки — Cossacks

історичний — historical

гетьман — hetman (political title, assigned to military commanders)

подарунок — present, gift

століття — century

родина — family

статус — status

дефіцитний товар — scarce commodity

масово — massively

розчинна кава — instant coffee

розчиняти — to dissolve

робуста — robusta

бадьорий — cheerful, vivacious, lively

енергійний — energetic

стік — stick

термін — term

загальний — 1) universal, general;

2) common

електричка — electric (commuter) train

напій — drink, beverage

сухі вершки — cream powder

висипати — to empty, to pour

розводити — to dilute

кип'яток — boiling water

наприкінці — at the end

з'являтися — to appear

звертати увагу на — to pay attention to

зварений — 1) brewed (about coffee);

2) boiled, cooked

арабіка — arabica coffee

ніжний — tender, delicate, soft

корисний — 1) useful; 2) healthy

кави, як еспресо, **американо** — тобто це еспресо з **подвійною** кількістю води, а також **капучино** і **лате**.

Пам'ятаю тоді ще українці говорили частіше саме латé, а зараз **поступово** дедалі більше людей говорять правильний **наголос** — лáте.

І вже в XXI столітті в Україну також приходять третя хвиля кавової культури, і зараз вона просто на дуже високому рівні і активно **розвивається**. Це **неймовірно**, скільки в Києві, Львові та інших великих містах є різних видів кав'ярень, де готують справді **якісну** та смачну каву на основі зерен свіжого смаження.

До речі, один цікавий факт: в Україні на 2021 рік зараз ще немає старбаксів. Мабуть, тому що вони просто не зможуть витримати **конкуренцію**.

Оригінальні, **авторські** кав'ярні в Україні ми називаємо ще **хіпстерські**. Трошки важко пояснити, хто такі **хіпстери** в Україні, саме тому, що це поняття трохи **відрізняється** від інших країн, зокрема від Америки.

Є такий **стереотип**, що українські хіпстери, якщо це хлопці, вони **бородаті**, тобто мають **бороду**, а також хіпстери дуже так унікально **одягаються**, в такому американському ретро стилі. Ну і звичайно, хіпстери люблять сидіти в кав'ярнях і пити каву, але зазвичай не звичайну каву, а оригінальну.

Можливо, якщо ви не дуже добре знаєтесь на каві, то хіпстерські кав'ярні в Києві можуть вас спантеличити. Тому що в таких кав'ярнях є багато видів кави, які не всі знають. Там є завжди еспресо, капучино, лате, але також є нові **різновиди** саме в плані приготування кави. Це так звана **альтернативна** кава, наприклад, **кемекс**, **пуровер** і **аеропрес**.

Кемекс і пуровер — це спеціальні **посудини**, у які вставляють **фільтр**, засипають туди каву і **проливають** через цю посудину гарячу воду.

А аеропрес — це коли такий беруть **пристрій**, який нагадує великий **шприц**, туди засипають каву, наливають воду і **витискають повітря**, яке **виштовхує** напій у **горняк**. Такі альтернативні способи приготування кави дають змогу максимально розкрити смак зерна.

Ну але таку каву, альтернативну, звісно, готують **здебільшого** саме в кав'ярнях. А як п'ють каву українці вдома?

Зараз я живу в Швеції, і тут абсолютно в усіх шведів вдома обов'язково є фільтрова кавоварка. Ми собі теж купили таку **кавоварку** в Швеції. Це дуже популярний спосіб варити каву в багатьох країнах, бо так можна швидко приготувати багато кави за раз. І виходить така не дуже **густа** кава.

еспрéсо-маші́на — espresso machine
америка́но — caffè americano
подві́йний — double
капу́чіно — cappuccino
ла́те — latte
поступо́во — gradually
на́голос — stress

розвива́тися — to develop
неймові́рний — incredible, unbelievable
які́сний — high-quality

конкуре́нція — competition

а́вторський — non-mainstream
хі́пстерський — hipster (*adjective*)
хі́пстер — hipster
відрі́знятися — to differ, to be different

стереоті́п — stereotype
борода́тий — bearded
борода́ — beard
одяга́тися — to dress oneself

рі́знovid — sort
альтерна́тивний — alternative
кеме́кс — chemex
пу́ровер — pour-over
аеропре́с — aeropress
посу́дина — vessel
фі́льтр — filter
пролива́ти — 1) to pour; 2) to spill
при́стрій — device
шпри́ц — syringe
вита́скати — to squeeze out
пові́тря — air
вишто́вхувати — to push
горня́к — cup
здебі́льшого — for the most part, mainly

кавова́рка — coffee maker

гу́стий — thick

В Україні, мені здається, **фільтрова кава** наразі не дуже **поширена**. Натомість українці вдома часто заварюють каву в турці або джезві — це так звана кава по-турецьки. Так, наприклад, роблять мої батьки, вони щодня п'ють каву і **заварюють** її в турці.

Я сама дуже люблю такий спосіб приготування кави, але така кава виходить дуже **насичена**, дуже густа. А ще деякі українці мають вдома **кавомашину**, яка робить еспресо. Так звані **капсульні кавоварки**, які популярні, наприклад, у Франції, поки що не популярні в Україні.

До речі, Швеція — це якраз країна, де п'ють дуже багато кави. Разом з **Фінляндією** вони **лідують в списках випитих** кілограмів кави за рік. Але в Україні насправді люди не п'ють так багато кави. Більшість моїх знайомих п'є одну або дві чашки кави на день. А я навіть і менше п'ю. Це, мабуть, тому що я дуже люблю чай.

Українці зазвичай люблять і каву, і чай — майже однаково. І тому вони п'ють каву або **за компанію**, або як певний **ритуал**. Наприклад, щоб приготувати каву в турці, треба довго над нею стояти, **слідкувати**, щоб кава не **збігла**... А якщо пити каву в кав'ярнях часто — то це дорого. Тому переважно ми п'ємо одну-дві чашки на день.

Можна також **простежити** тенденцію, що українці частіше купують каву в зернах, і самі **мелють** її: таким чином вона **свіжа і запашна** — тобто дуже добре **пахне**. Запашна кава.

І на завершення варто згадати про особливі міста України, де дуже люблять пити каву. Насамперед це Львів.

Можливо, ви самі чули, що Львів — це місто кави та **шоколаду**. Так, львів'яни знають, як треба жити! Для них кава — це спосіб життя, важлива **частина соціалізації**. У Львові є багато **затишних** кав'ярень, де можна випити кави і з'їсти щось смачненьке. Я думаю, навіть ще до того, як в Києві кава стала популярною, у Львові вона була давно частиною їхньої культури. Також кавовим містом вважають Ужгород на **Закарпатті**.

І окремо хочу згадати про Крим, Кримський півострів. Там кава є невід'ємною частиною культури **кримських татар**. У них є цілі ритуали, пов'язані з кавою, наприклад, коли **приймають гостей**, обов'язково подають каву. Кримські татари також варять каву у джезві — і кава виходить дуже **міцна** і маленька. Ви можете спробувати **кримськотатарську** каву та їхні смаколики, які вони подають з кавою в одному з кримськотатарських ресторанів у Києві, наприклад, у ресторані Мусафір.

Отже, на 2021 рік Україна — це справжній кавовий рай. Зараз можна легко купити якісні кавові зерна свіжого обсмаження, а

фільтрова кава — filter coffee
поширений — widespread
натомість — instead
заварювати — to brew, to make
турка = джезва — cezve

насичений — saturated
кавомашина — coffee machine
капсульна кавоварка — capsule coffee maker

Фінляндія — Finland
лідувати — to lead
список — list
випитий — consumed, drunk

за компанію — for the ride
ритуал — ritual
слідкувати — to watch, to keep one's eyes on
збігти — to boil over

простежити — to trace, to track
молоти — to grind
свіжий — fresh
запашний — fragrant
пахнути — to smell

шоколад — chocolate
частина — part
соціалізація — socialization
затишний — cozy

Закарпаття — Transcarpathia, Zakarpattia

кримські татари — Crimean Tatars
приймати гостей — to receive guests

міцний — strong
кримськотатарський — Crimean Tatar (adjective)

також **без проблем** знайти затишну кав'ярню, у якій готують каву найвищої **якості** — при чому багатьма різними способами.

без проблем — with no trouble
якість — quality

До того ж, **порівняно з** іншими європейськими країнами, в Україні кава набагато дешевша — це менше, ніж 2 євро за чашку смачного капучино. Тому якщо ви любите добру каву, ви точно полюбите Україну.

порівняно з — compared to

10 корисних речень

Ну а зараз, як завжди, будемо **розбирати десяток** цікавих і корисних для вас речень. Готові?

розбирати — to analyze
десяток — ten

1

Речення номер один:

Історія кави в Україні сягає далеких часів.

Сягати — це **доходити**, якщо ми говоримо про час. Ми часто кажемо саме так: історія чогось сягає... якогось століття чи часу. Наприклад, історія борщу сягає часів **Київської Русі**. А історія кави в Україні також сягає далеких часів — тобто іде далеко в історію.

сягати — 1) to reach; 2) to go back, to date
доходити — to reach, to come
Київська Русь — Kyivan Rus'

Повторіть:

Історія кави в Україні сягає далеких часів.

2

Речення номер два:

Україна здавна мала зв'язки зі східними країнами.

Здавна або **віддавна** — це від давніх часів, давно. Україна здавна мала **зв'язки** зі східними країнами, тобто країнами на **сході**, наприклад, з **Іраном**.

здавна = **віддавна** — long since
зв'язки — ties
східний — eastern
Іран — Iran

Повторіть ще раз:

Україна здавна мала зв'язки зі східними країнами.

3

Далі, речення номер три:

Розчинна кава бадьорить.

Розчинна кава — це така, яку ми розчиняємо, так звана швидка кава. Просто розчиняєте чи розводите водою — і кава готова. Розчинна кава. Вона зазвичай містить такий тип кави, який **бадьорить**. Бадьорити — це робити когось бадьорим, тобто енергійним. Бадьорий — це те саме, що енергійний.

бадьорити — to invigorate

Повторіть ще раз:

Розчинна кава бадьорить.

4

Наступне речення номер чотири про так звану каву три в одному або маккофе:

Зараз я б вже не наважилась випити таку каву.

Я б не **наважилась** — тобто я б не зробила це, я б не могла це зробити — це **умовний спосіб**. I wouldn't dare. Я б не наважилась або я б не наважився (якщо ви чоловік).

наважитися — to dare, to decide

умовний спосіб — conditional mood

Повторіть:

Зараз я б вже не наважилась випити таку каву.

5

Наступне, п'яте речення:

Якщо ви не дуже добре знаєтесь на каві, то хіпстерські кав'ярні в Києві можуть вас спантеличити.

Довге речення, погляньмо. **Знатися на чомусь** — це розбиратися в чомусь, розуміти, як щось працює, тобто багато про щось знати. Знатися на чомусь. Наприклад, якщо ви багато знаєтесь на каві, то ви добре знаєте різницю між різними сортами кави, також знаєте різні способи приготування...

знатися на чомусь — to know something well

Наприклад, я добре знаюсь на українській мові. А ви на чому добре знаєтесь?

Ну а якщо ви не дуже добре знаєтесь на каві, то так звані хіпстерські кав'ярні в Києві можуть вас **спантеличити**. Спантеличити означає **здивувати**, але настільки здивувати, що ви не знаєте, що робити в цій ситуації. Ви можете бути **спантеличені** — confused. Спантеличити, спантеличений. Таке

спантеличити — to confuse, to baffle, to bewilder

здивувати — to surprise

спантеличений — confused

смішне слово, правда?

А зараз повторюйте за мною частинами:

Якщо ви не дуже добре знаєтесь на каві, то хіпстерські кав'ярні в Києві можуть вас спантеличити.

6

Наступне, шосте речення:

Альтернативні способи приготування кави дають змогу максимально розкрити смак зерна.

Альтернативні способи приготування кави (це, наприклад, кемекс, пуровер і аеропрес) вони **дають змогу** (тобто **дозволяють**), дають змогу максимально **розкрити смак** зерна — тобто взяти все від кавового зерна, відчути смак **на повну**.

Повторіть ще раз:

Альтернативні способи приготування кави дають змогу максимально розкрити смак зерна.

7

Далі, речення номер сім.

В усіх шведів вдома обов'язково є фільтрова кавоварка.

Кавоварка — це пристрій для приготування кави. Наприклад, у **шведів** вдома обов'язково є фільтрова кавоварка — тобто така, яка працює з фільтрами.

Повторіть:

В усіх шведів вдома обов'язково є фільтрова кавоварка.

8

Речення номер вісім:

Українці вдома часто заварюють каву в турці або джезві — це так звана кава по-турецьки.

Заварювати каву — це такий типовий процес приготування кави вдома, ми варимо або заварюємо каву в турці або джезві. Турка або джезва — це така **металева** посудина для варіння кави, можете загуглити, щоб побачити на картинці. Турка або джезва.

Це так звана **кава по-турецьки** — тобто кава приготовлена в спосіб, як у Туреччині. Повторіть:

давати змогу = дозволяти — to allow
розкрити — to reveal
смак — taste
на повну — to the full extent

швед — Swede

металевий — metal

кава по-турецьки — Turkish coffee

Українці вдома часто заварюють каву в турці або джезві — це так звана кава по-турецьки.

9

Наступне речення номер дев'ять:

Більшість моїх знайомих п'є одну або дві чашки кави на день.

Більшість моїх знайомих п'є — більшість вживаємо з **однією** — п'є — одну або дві чашки кави на день.

більшість — majority, most (of)
одні́на — singular

Пам'ятайте, ми кажемо не два, а дві чашки, бо чашка — це **жіночий рід**.

жіно́чий рід — feminine gender

Одна або дві чашки кави на день — вживаємо **прийменник** на. На день, на тиждень, на місяць, на рік і так далі.

приймéнник — preposition

Повторіть:

Більшість моїх знайомих п'є одну або дві чашки кави на день.

10

І останнє речення:

Україна — це справжній кавовий рай.

Рай — це місце, де все **ідеально**. **Антонім** до слова рай — **пекло**. Так метафорично рай ми говоримо про місце, де все чудово в певному аспекті. Наприклад, в Україні багато смачної і недорогої кави, тому Україна — це справжній кавовий рай.

рай — paradise
ідеа́льно — perfect, ideal
анто́нім — antonym
пе́кло — hell

Повторіть:

Україна — це справжній кавовий рай.

Список речень

1.	Історія кави в Україні сягає даліких часів.	The history of coffee in Ukraine dates back to ancient times.
2.	Україна здавна мала зв'язки зі східними країнами.	Ukraine has long had ties with eastern countries.
3.	Розчинна кáva бадьорить.	Instant coffee invigorates.
4.	Зараз я б вже не наважилась випити таку каву.	Now I would not dare to drink such coffee.
5.	Якщо ви не дуже добре знаєтесь на каві, то хіпстерські кав'ярні в Києві можуть вас спантеличити.	If you don't know coffee very well, hipster cafes in Kyiv can confuse you.
6.	Альтернативні способи приготування кави дають змогу максимально розкрити смак зерна.	Alternative methods of making coffee allow you to reveal the taste of the bean as much as possible.
7.	В усіх шведів вдома обов'язково є фільтрова кавоварка.	All Swedes must have a filter coffee machine at home.
8.	Українці вдома часто заварюють каву в турці або джезві — це так звана кáva по-турецьки.	Ukrainians often brew coffee at home in cezve — this is the so-called Turkish coffee.
9.	Більшість моїх знайомих п'є одну або дві чашки кави на день.	Most of my acquaintances drink one or two cups of coffee a day.
10.	Україна — це справжній кавовий рай.	Ukraine is a real coffee paradise.

Завершення

І це все на сьогодні! Я сподіваюся, вам були до смаку останні епізоди подкасту про їжу, напої та гастрономію. Наступного разу буде щось новеньке.

Не забудьте завантажити та **опрацювати** конспект уроку, якщо ви оформили нашу преміум-підписку. У конспекті є повний транскрипт епізоду, тобто текст всього, що ви чули сьогодні, а також переклад складних слів, списки корисних речень та вправи для практики. Щоб дізнатися більше про преміум, переходьте за посиланням: ukrainianlessons.com/episode184. Смачної вам кави чи чаю! До наступного уроку! На все добре!

опрацювати — to learn, to do exercises

 Вправи

1

Опрацюйте таблицю:

Conditional Mood of Verbs		
Verb in the past + б (би) = б (би) + verb in the past		
ВІН, Я, ТИ (<i>masculine</i>)	хоті в	б / би
ВОНА́, Я, ТИ (<i>feminine</i>)	хоті ла	
ВОНО́ (<i>it</i>)	хоті ло	
МИ, ВИ, ВОНІ́ (<i>plural</i>)	хоті ли	
The particle б (би) usually follows the verb, but it can also be used before the verb.		
б after a vowel		би after a consonant
Я пої́хала б на мо́ре. <i>I would go to the sea.</i>		Він пої́хав би на мо́ре. <i>He would go to the sea.</i>
Я б хоті́ла вивчити польську. <i>I would like to learn Polish.</i>		Ві н би хоті́в вивчити польську. <i>He would like to learn Polish.</i>

We use conditional mood		
to talk about hypothetical situations	to express wishes	to make polite requests
Це було́ б весело́. <i>It would be fun.</i>	Я б хоті́ла працюва́ти вчи́телькою. <i>I would like to work as a teacher.</i>	Ви могли́ б мені́ допомогти́? <i>Could you help me?</i>

Поставте дієслова в реченнях в умовний спосіб:

1. Ми _____ (хотіти) випити еспресо.
2. Наталка _____ (купити) кавоварку.
3. Богдан _____ (поїхати) в Індонезію.
4. Вони _____ (бути) щасливі, якби отримали подарунки від Святого Миколая.
5. Це свято _____ (об'єднати) усіх нас.
6. Руслана _____ (могти) мені допомогти, але не допомогла.

2

Виправте помилки в реченнях:

1. Я мелю каву, щоб максимально відкрити смак зерна.

2. Мій друг не купить би цей телефон.

3. Українці з давно п'ють каву.

3

Утворіть прислівник від прикметника за зразком:

ЗРАЗОК: кава (турецький) → кава по-турецьки

1. життя (український) → _____
2. котлета (київський) → _____
3. піца (італійський) → _____
4. курка (азійський) → _____
5. краса (американський) → _____
6. цілуватися (французький) → _____

4

Перекладіть українською мовою:

1. The history of this ritual in Sweden dates back to ancient times.

2. My friend would never dare to buy instant coffee.

3. Coffee culture in Ukraine can confuse you, especially hipster cafés.

4. Italy is a true tourist paradise. Most of my acquaintances have visited this country.

Відповіді на вправи

1

1. хотіли б / б хотіли	4. були б / б були
2. купила б / б купила	5. об'єднало б / б об'єднало
3. поїхав би / би поїхав	6. могла б / б могла

2

1. Я мелю каву, щоб максимально розкрити смак зерна.
2. Мій друг не купив би цей телефон.
3. Українці здавна п'ють каву.

3

1. по-українськи	4. по-азійськи
2. по-київськи	5. по-американськи
3. по-італійськи	6. по-французьки

4

1. Історія цього ритуалу в Швеції сягає далеких часів.
2. Мій друг (Моя подружка, подруга) ніколи б не наважився (наважилася) купити розчинну каву.
3. Кавова культура може спантеличити вас (тебе), особливо хіпстерські кафе (кав'ярні).
4. Італія — це справжній туристичний рай (рай для туристів). Більшість моїх знайомих відвідала цю країну.

